

‘พระตำหนักเพชร’

สถานที่ประดิษฐานพระศพ

‘สมเด็จพระสังฆราช’



นักพระราชวังได้เผยแพร่
ประกาศเรื่องไว้ทุกข์ใน
พระราชสำนัก ความว่า
เลขาธิการพระราชวัง รับ

ก
ก
ท
เห
น

พระบรมราชโองการฯ ให้ประกาศว่า
สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระ
สังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (เจริญ
สุวฑฺฒโน) สิ้นพระชนม์ เนื่องจากการ
ติดเชื้อในกระแสพระโลหิต ณ โรง
พยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 24 ตุลาคม 2556
เวลา 19 นาฬิกา 30 นาที

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลด้วยความ
เศร้าสลดพระราชหฤทัยอย่างยิ่ง จึง
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ไว้ทุกข์
ในพระราชสำนัก จาก 15 วัน เป็น 30
วัน นับตั้งแต่วันศุกร์ที่ 25 ตุลาคม 2556
ถึงวันเสาร์ที่ 23 พฤศจิกายน 2556
และโปรดเกล้าฯ ให้ประดิษฐานพระ
ศพไว้ ณ พระตำหนักเพ็ชร วัดบวร
นิเวศวิหาร ราชวรวิหาร และถวายพระ
เกียรติยศตามพระราชประเพณีทุก
ประการ

วัดบวรนิเวศวิหาร ราชวรวิหาร
หรือ วัดบวรนิเวศวิหาร เป็นพระอาราม
หลวงชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร ฝ่ายธรรม
ยุต ตั้งอยู่ต้นถนนตะนาวและถนน
เฟื่องนคร เขตพระนคร กรุงเทพฯ โดย
สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาศักดิพลเสพ
กรมพระราชวังบวรสถานมงคล หรือ วัง
หน้า ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้า
เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ทรงสร้างใหม่เพื่อ
ใช้เป็นที่พักการปลงศพเจ้าจอมมารดา
(น้อย) ซึ่งเป็นเจ้าจอมของพระองค์เจ้า
ดาราวดี พระราชชายา ระหว่าง พ.ศ. 2367
และ พ.ศ. 2375 (ระหว่างอุปราชากิเชก
และสวรรคตของสมเด็จพระบวรราชเจ้า
พระองค์นั้น) อยู่ใกล้กับวัดรังษีสุทธาวาส
ที่สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนอิศราณฤกษ์ ทรง
สถาปนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2366 ซึ่งต่อมา
ภายหลังพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงเห็นว่า วิหาร
นั้นมีสภาพทรุดโทรมมาก จึงทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมกับวัดบวรนิเวศ

ทสมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎนอกราชการเสด็จ
สถาปนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2366 ซึ่งต่อมา
ภายหลังพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงเห็นว่า วิหาร
นั้นมีสภาพทรุดโทรมมาก จึงทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมกับวัดบวรนิเวศ
วิหารเสีย ในปี พ.ศ. 2458 โดยในปัจจุบัน
ยังคงเรียกส่วนที่เป็นวัดรังษีสุทธาวาสว่า
“คณะรังษี”

แต่เดิมวัดแห่งนี้มีชื่อว่า “วัดใหม่”
สถาปตยกรรมมีลักษณะเป็นศิลปะไทย
ผสมจีน โดยทรงผูกพัทธสีมาเป็นครั้งแรก
เมื่อปี พ.ศ. 2372 ได้รับพระราชทาน
ชื่อ วัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อพระบาท
สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงอาราธนา
สมเด็จพระอนุราชาธิราช เจ้าฟ้ามงกุฎฯ
ซึ่งทรงผนวชเป็นพระภิกษุประทับอยู่
วัดสมอราย (ซึ่งก็คือ วัดราชาธิวาส
ในปัจจุบัน) เสด็จมาครองในปี พ.ศ.
2375

เมื่อทรงอาราธนาสมเด็จพระอนุ
ราชาธิราช เจ้าฟ้ามงกุฎฯ เสด็จมาครอง
วัดใหม่ได้โปรดให้เสด็จเข้าไปทรงเลือก
ของในพระราชวังบวรก่อน มีพระ
ประสงค์สิ่งใด พระราชทานให้นำมาได้
ข้อนี้มีหลักฐานสมจริง โดยพระไตรปิฎก
ฉบับวังหน้าที่วัดนี้ มีกรอบและผ้าห่อ
สายรัดอันวิจิตร ซึ่งกรอบเป็นทองคำ
ลงยาก็มี เป็นถมตะทองก็มี เป็นงาสลัก

ขอ
น
วิ
ท
ฟ
บ
เพ
ส
กั

ก็มี ประดับมุกก็มี เป็นของประณีตเกิน
กว่าทำถวายวัด เข้าใจว่า เป็นหนังสือที่
ทรงสร้างไว้สำหรับพระราชวังบวร แม้
เหล่านี้บางทีจะทรงเลือกเอามาในครั้ง
นั้นก็ได้ การที่โปรดให้เข้าไปทรงเลือก

ของสมเด็จพระราชวังบวรสถาน
มงคลเทียบได้กับ "วังบวร" อันเป็น
คำเรียกพระราชวังบวรอีกชื่อหนึ่ง
มีคำเล่ากันว่า เมื่อสมเด็จพระ
อนุราชาธิราช เจ้าฟ้ามงกุฎฯ ทรงเลือก

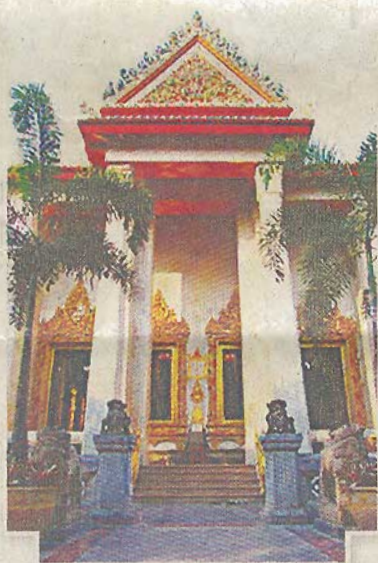




ของในพระราชวังบวรและพระราชทาน
นามวัดแห่งนี้ใหม่ว่า "วัดบวรนิเวศ
วิหาร" ย่อมเป็นเหมือนประกาศให้รู้ว่
ทรงเทียบสมเด็จพระอนุชาธิราช เจ้า
ฟ้ามงกุฎฯ ไว้ในฐานะกรมพระราชวัง
บวรสถานมงคล ตำแหน่งมหาอุปราช
เพื่อป้องกันความสำคัญในการสืบราช
สมบัติ เพราะคำว่า "บวรนิเวศ" เทียบ
กันได้กับ "บวรสถาน" ซึ่งเป็นที่ประทับ

เอาหนังสือ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้า
เจ้าอยู่หัว ก็ทรงทราบว่าจะไม่ทรงลา
ผนวช และได้เชิญเสด็จสมเด็จพระ
อนุชาธิราช เจ้าฟ้ามงกุฎฯ มาครองวัด
นี้ในปี พ.ศ. 2375 โดยจัดขบวนแห่
เหมือนอย่างพระมหาอุปราช

ในระหว่างที่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้า
เจ้าอยู่หัวทรงผนวชอยู่
ทรงได้ปรับปรุงวางหลักเกณฑ์ความ



มาจึงได้ชื่อว่า “คณะธรรมยุติกนิกาย” ซึ่งแปลว่าคณะสงฆ์ผู้ซึ่งปฏิบัติตามพระธรรมวินัย จึงถือว่า วัดบวรนิเวศวิหาร เป็นสำนักเอกเทศแห่งคณะสงฆ์ธรรมยุติกนิกายเป็นวัดแรก

อีกทั้งได้ทรงบูรณปฏิสังขรณ์และสร้างการวัดกุต่าง ๆ เพิ่มเติมขึ้นหลายอย่าง พร้อมทั้งได้รับพระราชทานพระตำหนักจากรัชกาลที่ 3 ด้วย ในสมัยต่อมาวัดแห่งนี้เป็นวัดที่ประทับของพระมหากษัตริย์เมื่อทรงผนวชหลายพระองค์ เช่น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน จึง



ประเพณี ปฏิบัติของพระสงฆ์ให้เป็นไป โดยถูกต้องตามพระธรรมวินัย โดยมีพระสงฆ์ประพฤติปฏิบัติตามอย่างพระองค์เป็นจำนวนมาก ในคราวที่พระองค์เสด็จมาครองวัดก็ได้นำเอาการประเพณีปฏิบัตินั้นมาใช้ในการปกครองพระสงฆ์ ณ วัดนี้ด้วย ซึ่งในครั้งเดิมเรียกพระสงฆ์คณะนี้ว่า “บวรนิเวศาทิกณะ” อันเป็นชื่อสำนักวัดบวรนิเวศวิหาร ต่อ

ทำให้วัดนี้ได้รับการทะนุบำรุงให้คงสภาพดีอยู่เสมอ

วัดบวรนิเวศวิหาร มีศิลปกรรมและถาวรวัตถุที่มีค่าควรแก่การศึกษา แบ่งออกเป็นศิลปกรรมในเขตพุทธาวาสและศิลปกรรมในเขตสังฆาวาส เขตทั้งสองนี้ถูกแบ่งโดยกำแพงและคูน้ำ แยกจากกันอย่างชัดเจน โดยมีสะพานเชื่อมถึงกัน ทำให้เดินข้ามไปมาได้สะดวก

เดลินิวส์ ไร่



สถาปัตยกรรมล้ำค่าที่สำคัญ
ภายในวัด เริ่มจาก พระอุโบสถ ซึ่งได้
สร้างขึ้นมาตั้งแต่ครั้งสร้างวัดในสมัย
รัชกาลที่ 3 แต่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์
ซ่อมแซมต่อมาอีกหลายครั้ง รูปแบบ
ของพระอุโบสถที่สร้างตามแบบพระ
ราชนิยมในสมัยรัชกาลที่ 3 มีมุขหน้า
ยื่นออกมาเป็นพระอุโบสถ และมีปีก
ยื่นออกซ้ายขวาเป็นวิหารมุข หน้า
ที่เป็นพระอุโบสถมีเสาเหลี่ยม มีฟาโล
รอบซุ้มประตูหน้าต่าง และหน้าบัน
ประดับด้วยลายปูนปั้น พระอุโบสถ
หลังนี้ได้รับการบูรณะ ในสมัยรัชกาล

รอบซุ้มประตูหน้าต่าง และหน้าบัน
ประดับด้วยลายปูนปั้น พระอุโบสถ
หลังนี้ได้รับการบูรณะ ในสมัยรัชกาล
ที่ 4 โดยโปรดเกล้าฯ ให้มุงกระเบื้อง
เคลือบลูกฟูก ประดับลายหน้าบันด้วย
กระเบื้องเคลือบสี และโปรดเกล้าฯ
ให้ขรัวอินโข่ง เขียนภาพจิตรกรรม
ฝาผนังภายในพระอุโบสถ โดยขรัวอิน
โข่งนี้เป็นพระสงฆ์ผู้มีฝีมือในการ
วาดภาพและเป็นคนไทยคนแรกที่ใช้
วิธีการวาดภาพแบบตะวันตกคือ มีการ
แสดงระยะใกล้ไกล ส่วนภายนอกได้รับ
การบูรณะด้วยการบุผนังด้วยหินอ่อน
ทั้งหมด เสาด้านหน้าของพระอุโบสถ
เป็นเสาเหลี่ยม มีบัวหัวเสาเป็นลายฝรั่ง
ซุ้มประตูและซุ้มหน้าต่างปิดทองประดับ
ด้วยกระจก

พระอุโบสถหลังนี้มีรูปแบบที่มี
ลักษณะเฉพาะต่างไปจากพระอุโบสถ
ทั่วไป เพราะเป็นการผสมกันระหว่าง
ศิลปะแบบพระราชนิยมของรัชกาลที่ 3
ซึ่งเน้นไปทางศิลปะจีนและศิลปะแบบ
รัชกาลที่ 4 ซึ่งเป็นศิลปะที่มีอิทธิพล
ฝรั่ง จึงทำให้พระอุโบสถหลังนี้มีลักษณะ
ผสมของอิทธิพลศิลปะต่างชาติทั้งสอง
แบบ แต่ทั้งหมดตั้งอยู่บนพื้นฐานของ
ศิลปะไทย

พระตำหนักเพ็ชร ตำหนักด้าน
ขวาเมื่อเข้าจากหน้าวัด ลักษณะเป็น
พระตำหนักสองชั้นแบบตึกฝรั่งผสม
ไทย มุขหน้าประดับด้วยลวดลายไม้ฉลุ
งดงาม หลังคามุงกระเบื้องเคลือบ สัน
หลังคาประดับด้วยปูนปั้นลายกระจัง
หน้าบันประดับด้วยลายมหามงกุฏและ
วัชร ล้อมรอบด้วยลายเครือเถา ด้าน
ล่างลงมาเป็นชื่ótำนักร ซุ้มประตู
หน้าต่างทำด้วยไม้ กันทวยเป็นลาย
ดอกไม้ ฐานแต่ละช่องประดับด้วยซุ้ม
ดอกไม้ปูนปั้น เสาย่อเก็จประดับบัว
หัวเสา พื้นปูด้วยหินอ่อน.